

De prenatale ontwikkeling

*OpenHuis-lezing door Eg Sneek op 1 februari 2014
Samenvatting Hans van Oosterhout. Deze
samenvatting beperkt zich tot slechts enkele van
de vele gegeven voorbeelden en de beschrijvingen
zijn noodzakelijk globaal. We verwijzen graag naar
de zeer uitgebreide website van de spreker:
<http://www.astroarts.punt.nl/>, waarvan ook voor
deze samenvatting gebruikt is gemaakt.*

Eg Sneek houdt zich sinds 1968 bezig met astrologie, in de eerste plaats onderzoeksmatig. Als kunstenaar en vooral als leraar kunstgeschiedenis is hij bekend met alle werkwijzen en stijlen binnen de beeldende kunst. Via zijn werk aan de Vrije School, waar planetentypologieën werden gebruikt leerde hij het begrip prenatale ontwikkeling kennen. Aanleiding om zich daar nader in te verdiepen was een ervaring met twee leerlingen die een sterk overeenkomende werkwijze hadden. Beiden tekenden heel exakt naar de waarneming, klein van opzet, scherp van contour en in een sterk licht-donker uitgewerkt. Ze werkten langzaam en geconcentreerd, waar anderen zich er snel vanaf maakten. Naderhand bleek dat deze twee leerlingen éénzelfde planeetaspekt hadden, namelijk een Venus conjunct Saturnus. Bij nader onderzoek bleken meerdere leerlingen in deze leeftijdsgroep (14 tot 18 jaar), die datzelfde planeetaspekt hadden ook overeenkomstig werk maakten.

van de redactie

Het verschijnen van deze nieuwsbrief is om allerlei redenen lang over tijd. Met name het verwerken van het vele materiaal dat het symposium Astrologie & Wetenschap heeft opgeleverd vraagt meer tijd dan voorzien.

Daarom is dit nummer geheel gereserveerd voor het verslag van Eg Sneek's boeiende lezing op 1 februari, dat al veel te lang op publicatie wacht.

In het volgende nummer, dat we nog voor de zomer willen laten verschijnen, zullen we terugkijken op het symposium Astrologie & Wetenschap van 29 maart én zullen we ook nog uitgebreider ingaan op het boek *Astrology under Scrutiny* over hetzelfde onderwerp. Daarin zal ook aandacht zijn voor een reactie die we van de redactie van *Astrology under Scrutiny* ontvingen op de recensie die we in het vorige nummer plaatsten.

Het planeetaspekt 'Venus conjunct Saturnus' bleek ook van betekenis was als het voorkwam in de geboortehoroskoop en progressies én als het voorkwam in de prenatale ontwikkeling van de leerling. Deze bevindingen waren de aanleiding om te kijken of zulke verbanden zich ook bij beeldende kunstenaars voordeden.

De prenatale ontwikkeling

In de astrologische literatuur werd al gezinspeeld op belangrijke voorgeboortelijke momenten, uitgaande van de veronderstelling dat het begin van een leven op aarde moet voorafgegaan zijn door fasen in het gebied van de geest en op dat van de ziel.

De Nederlandse astroloog *Leo Knecht* bijvoorbeeld, werkt in zijn boeken drie voorgeboortelijke conceptie-momenten rekentechnisch uit. In de berekeningen maakte hij gebruik van de zgn. Trituna Hermetis, de Regel van Hermes. Dit is het oudst bekende verband, dat gelegd is tussen het moment van geboorte en dat van de conceptie. De antroposofische astroloog *Willi Sucher* grebuikt in zijn boek "Das Drama des Universums" een prenatale periode van negen stappen van zeven jaar.

Eg Sneek baseert zich op het werk van Knecht, die zegt: "In de periode tussen conceptie en geboorte keert de Maan steeds opnieuw terug naar de plaats van de Maan bij het bevruchtungs- en het geboortemoment". Een gemiddelde zwangerschap duurt tien Maan-maanden (10 x 27.5 dag = 275 dagen). De hypothetische 'tijdsleutel' houdt in dat elke Maan-maand (27.5 dagen) correspondeert met 7 jaren in het daaropvolgende leven.

Fig. 1 geeft een voorbeeld van prenatale ontwikkelingen zoals die kunnen worden berekend, hier voor vier kunstenaars. De getallen in de linkerkolom geven de leeftijd, uitgedrukt in de 10 perioden van 7 jaar. De andere kolommen geven de prenatale aspecten die op die leeftijd hun effect zouden moeten hebben, waarbij het alleen om conjuncties gaat. De onderzoeksvraag is nu, of die ook in het werk van deze kunstenaars terug te vinden zijn.

We concentreren ons nu even op de twee kunstenaars in de middelste kolommen: Mondriaan en Picasso. In fig. 2 zien we wat er gebeurt wanneer we de kolommen niet op leeftijd rangschikken maar

	Kandinsky	Mondriaan	Picasso	Escher
00	MER-NEP VEN-NEP ZON-NEP	ZON-MAA		
07	ZON-MAA VEN-PLU ZON-PLU	ZON-JUP MER-JUP MER-URA ZON-URA	VEN-JUP VEN-SAT	
14	MAR-NEP MER-PLU VEN-URA		VEN-NEP	MER-URA MER-SAT ZO-MA-UR ZON-SAT
21	MER-URA ZON-URA		JUP-SAT ZON-SAT ZON-JUP ZO-VE-NE ME-SA-JU MER-NEP	MAR-SAT VE-UR-SA
28	MAR-PLU		VEN-JUP ME-ZO-PL VEN-SAT ZON-MAA VEN-SAT	VEN-MAR
35			JUP-NEP VE-NE-JU	ZON-MAA ZON-VEN
42		MAR-SAT	VEN-PLU MAR-SAT MAR-NEP MAR-JUP MAR-PLU	
49	ZON-MAA VEN-SAT MAR-URA	ZON-MAA MER-SAT		
56	ZON-MAA MER-SAT	MER-SAT ZON-SAT	MER-URA ZON-URA	
63	ZON-SAT	MER-SAT VEN-SAT		VEN-NEP
70			VEN-URA	ZON-NEP

Fig. 1

op jaartal. Bij zijn Picasso daarentegen gedurende zijn hele leven alle mogelijke aspecten te zien, terwijl er bij Mondriaan twee perioden zijn aan te wijzen waarin veel aspecten optreden.

De eerste is vroeg in zijn leven, ruwweg van 1872 tot 1886. de tweede is vanaf ca. 1915, wanneer er me veel Saturnus-aspecten op gaan treden. Dat laatste: veel Saturnus-aspecten is ook het geval bij de drie andere kunstenaars. Het opvallende is, dat Kandinsky, Mondriaan en Picasso alledrie rond die tijd beginnen met het maken van abstract werk,. Dit, zegt Eg Sneek, is de manier waarop de Saturnusaspecten in hun werk tot uiting komen. Escher, die dan pas 16 is, leert in die tijd de houtsnede kennen. Die techniek dwingt vereenvoudigde voorstellingen en leidt haast automatisch tot met rechtlijnige en hoekige beeldelementen. Dat is de manier waarop de Saturnusaspecten zich in zijn werk tonen. De ervaring leert dat men op de leeftijd die Escher toen had nog niet aan abstractie toe is.

Fig 3 geeft een overzicht in beelden van de ontwikkeling van Picasso's werk in de periode 1896 tot 1912. Duidelijk herkenbaar is de "Blauwe Periode" van 1901 tot 1904 leefde Picasso in armoede in Parijs. Hij maakte sombere schilderijen in donkere kleuren, blauw, groen, zwart en paars.

Deze periode zien we in de prenatale ontwikkeling terug in een Zon- Saturnus conjunctie in 1881. De blauwe periode wordt uitgebreid beschreven op: <http://www.picasso.punt.nl/> Op de Zon-Saturnus conjunctie volgt een Zon-Jupiter conjunctie, als de roze periode aanbreekt, van 1904-1905, waarin zijn levensomstandigheden verbeteren en hij veel vrolijker kleuren gebruikt. We zien hier een verbinding tussen planeet en kleurgebruik, waarbij Saturnus met de kleur blauw samenhangt en de warme kleuren roze, oranje, geel met Jupiter. zien we ook optreden in het kleurgebruik van Vincent van Gogh, alleen niet in opeenvolgende periodes, zoals bij Picasso, maar tegelijkertijd op elk schilderij vanaf 1888 tot aan zijn dood. Bij Van Gogh is er in zijn prenatale ontwikkeling een Zon-Jupiter conjunctie en tegelijkertijd in de progressies een de Zon-Saturnus conjunctie. We zien dan ook in bijna al zijn

Jaar	Kandinsky	Mondriaan	Picasso	M.C. Escher
1866	MER-NEP VEN-NEP ZON-NEP			
1873	ZON-MAA VEN-PLU ZON-PLU	1872 ZON-MAA ZON-JUP		
1880	MAR-NEP MER-PLU VEN-URA	1879 MER-JUP MER-URA ZON-URA	1881	
1887	MER-URA ZON-URA	1886	1888 VEN-JUP VEN-SAT VEN-NEP	
1894	MAR-PLU	1893	1895 JUP-SAT	1898
1901		1900	1902 ZON-SAT ZON-JUP ZO-VE-NE ME-SA-JU MER-NEP	1905
1908		1907	1909 VEN-JUP ME-ZO-PL VEN-SAT ZON-MAA VEN-SAT	1912 MER-URA MER-SAT
1915	ZON-MAA VEN-SAT	1914 MAR-SAT	1916 JUP-NEP VE-NE-JU	ZO-MA-UR ZON-SAT
	MAR-URA	ZON-MAA MER-SAT	1919 VEN-PLU	1919 MAR-SAT VE-UR-SA
1922	ZON-MAA MER-SAT	1921 MER-SAT ZON-SAT	1923 MAR-SAT MAR-NEP MAR-JUP MAR-PLU	VEN-MAR
	ZON-SAT			1926
1929		1928 MER-SAT	1930	ZON-MAA 1933
1936		1935 VEN-SAT	1937 ME-ZO-UR	ZON-VEN
		1942	1944 VEN-URA	1940 1947
			1951	1954 VEN-NEP
				1961 ZON-NEP
				1968

Fig. 2

Fig. 3

schilderijen uit die periode de kleuren geel en blauw naast elkaar gebruikt. Voor meer over Van Gogh, zie [deze link](#).

In de periode 1910-1914 worden bij Picasso de Venus-Saturnus conjuncties merkbaar die optreden in mei en juni 1881, en bovendien de zonsverduistering van 27 mei 1881. Prenatale zonsverduisteringen vertegenwoordigen ingrijpende veranderingen. Bij Picasso zien we een radicale verandering van de vormkwaliteit: het werk wordt kubistisch.

Fig. 4

De Zon-Mercurius-Uranus conjunctie van 3 tot 6 september 1881 correspondeert met het jaar 1937, waarin hij voor de wereldtentoonstelling, de 'Guernica' schildert, naar aanleiding van het bombardement op het stadje van die naam. Uranus zien we hier terug in het expressionistische karakter van het werk.

In het Beeldoverzicht van Mondriaan in fig.4 zijn ook stijlveranderingen te zien. Aanvankelijk schilderde hij naturalistisch, zoals te zien in de eerste rij. In de tweede rij beginnen de experimenten en in het verloop van de derde rij zien we hoe de onderwerpen als bomen, een kerkfaçade, een pier of de zee, werden in toenemende mate worden 'geabstraheerd'. De periode 1911 tot 1912 wordt gezien als een overgang naar een vorm van kubisme. In het voorjaar van 1912 verhuisde Mondriaan naar Parijs. Hier ontwikkelde hij zijn persoonlijke kubisme, dat gedurende de eerste Wereldoorlog en daarna tot een heel eigen vorm van abstraktie werd. In 1915 tot 1916 ging hij over tot non-figuratieve composities 'in zwart-wit, in lijn en in kleur'. Vanaf 1920 ontstaan de schilderijen met horizontale en verticale lijnen, aangegeven door de drievoudige conjunctie tussen Mercurius en Saturnus in de prenatale ontwikkeling van Mondriaan. Als in 1925 Theo van Doesburg schilderijen maakt waarin hij diagonalen gebruikt, is dat reden voor Mondriaan om uit De Stijl-groep te stappen. Mondriaan houdt vast aan zijn principes, vastgelegd in zijn 'Nieuwe Beelding', waarin alleen horizontale en verticale lijnen worden toegepast. Mondriaan heeft in deze tijd een Zon conjunct Saturnus in zijn prenatale ontwikkeling. Het werk dat ontstaat in de jaren dertig, waarin Mondriaan gebruik maakt van dubbele lijnen, wordt in de prenatale ontwikkeling aangegeven door een Venus conjunct Saturnus. Als alle aspecten met Saturnus voorbij zijn, kan Mondriaan zich losmaken van deze stijl van werken en ontstaan in de jaren veertig de Boogie Woogie schilderijen, waarin de lijnen oplossen in een kleurige vlakverdeling.

Mer vindt u op de inmiddels verschenen die geheel is gewijd aan [Mondriaan en De Stijl](#).

Tot zover deze samenvatting. Het vele materiaal dat er nog is moeten we wegens gebrek aan plaats onbesproken laten. Maar via onderstaande links kunt het vinden.

Het ging bijvoorbeeld over [kubisme, Picasso en Braque](#), over [Vincent van Gogh](#), over [aardbevingen](#).

Wat er allemaal verder nog is kunt u zien op de website van Eg Sneek: www.astroarts.punt.nl

In de Nieuwsbrief wordt in de tabellen het onderstaande internationale systeem van afkortingen gebruikt.

Het internationale systeem van afkortingen		
SO Zon	AR Ram	AS Ascendant
MO Maan	TA Stier	DS Descendant
ME Mercurius	GE Tweelingen	MC Medium Coeli
VE Venus	CN Kreeft	IC Imum Coeli
MA Mars	LE Leeuw	RA Rechte klimming
JU Jupiter	VI Maagd	OA Schuine klimming
SA Saturnus	LI Weegschaal	EP Oostpunt
UR Uranus	SC Schorpioen	VX Vertex
NE Neptunus	SG Boogschutter	AV Antivertex
PL Pluto	CP Steenbok	PF Gelukspunt
NN Noordelijke Maansknoop	AO Waterman	AX 'Solar apex'
SN Zuidelijke Maansknoop	PI Vissen	GC Galactisch centrum

De NVWOA Nieuwsbrief is een uitgave van de Nederlandse Vereniging tot Wetenschappelijk Onderzoek naar de Astrologie.

secretariaat en redactie nieuwsbrief: Turkooisdrift 10, 3436 BG Nieuwegein, 030-6033799

email: bestuur@nvwoa.nl